

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.007.03.2020

Pan
Tomasz Brzana
Zastępca Powiatowego Lekarza Weterynarii
p. o. Powiatowego Lekarza Weterynarii
Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Lublinie
Aleja Spółdzielczości Pracy 3
20-147 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/20/013 Działalność wybranych instytucji kontrolnych
wobec mikro, małych i średnich przedsiębiorstw

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Lublinie (dalej: PIW lub Inspektorat) Aleja Spółdzielczości Pracy 3, 20-147 Lublin
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Brzana, p. o. Powiatowego Lekarza Weterynarii ¹ od 23 lutego 2016 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Paweł Piotrowski, Powiatowy Lekarz Weterynarii od 15 lipca 2010 r. do 22 lutego 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działania jednostki w zakresie ewidencjonowania podmiotów gospodarczych, planowania i inicjowania zadań kontrolnych. 2. Wykonywanie działań kontrolnych wobec przedsiębiorców.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do 31 marca 2020 r. (z uwzględnieniem faktów i dowodów wykraczających poza ten okres, istotnych dla celów kontroli).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Małgorzata Dobrowolska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/72/2020 z 25 maja 2020 r.

(akta kontroli tom I str. 6-13)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Lublinie prawidłowo prowadzono rejestry podmiotów nadzorowanych oraz realizowano zadania, do których została powołana Inspekcja Weterynaryjna. Tworzona przez PIW baza podmiotów, stosownie do wytycznych Głównego Lekarza Weterynarii (dalej: GLW), a także przeprowadzana analiza ryzyka pozwalały na właściwe zaplanowanie czynności kontrolnych, które wykonywano terminowo⁴. Pomimo, że w Zespole ds. zdrowia i ochrony zwierząt (dalej: Zespół Zakaźny) nie opracowano planów kontroli na 2018 i 2019 rok, nie zmniejszyła się liczba i częstotliwość kontroli przeprowadzonych w tym okresie, w porównaniu z poprzednimi latami (2016-2017). W PIW oprócz kontroli planowych u przedsiębiorców przeprowadzano również kontrole doraźne, które podejmowano na polecenie Głównego lub Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii, o którym mowa w art. 19b ust. 2 i 3 ustawy z 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej⁵ oraz w następstwie rozpatrywania skarg i wniosków. Inspektorat prowadził działania kontrolne zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, a także stosował się dodatkowo do instrukcji GLW, wydawanych na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o IW.

Analiza ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w działalności m.in. przedsiębiorców była przeprowadzana w szczególności w Zespole ds. bezpieczeństwa żywności, na podstawie szczegółowych zasad zawartych w Instrukcji GLW z 2011 r.

¹ Dalej: PLW.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dotyczy Zespołów ds. bezpieczeństwa żywności oraz ds. pasz i utylizacji.

⁵ Dz.U. z 2018 r. poz. 1557, ze zm., dalej: ustawa o IW.

Częstotliwość kontroli w Zespole ds. pasz i utylizacji przyjmowano zgodnie z ustaloną przez GLW w rocznych Planach Urzędowej Kontroli Pasz dla poszczególnych działalności prowadzonych przez przedsiębiorców. Cykliczność kontroli w Zespole Zakaźnym była ustalana na podstawie instrukcji GLW, przepisów prawa powszechnie obowiązującego lub doświadczeń inspektorów ze współpracy z danymi podmiotami nadzorowanymi. Szczegółowa kontrola NIK, która objęła dokumentację z przeprowadzania analizy ryzyka dla czterech podmiotów sektora bezpieczeństwa żywności wykazała, że przeprowadzona analiza ryzyka oraz wynikająca z niej częstotliwość kontroli w latach 2016-2019 były prawidłowe, tj. zgodne z Instrukcją GLW.

Konstrukcja planów kontroli PIW, bez konkretnego wskazania podmiotów⁶ wyznaczonych do kontroli, uzupełniana była o harmonogramy wskazujące terminy przeprowadzenia czynności kontrolnych w poszczególnych podmiotach. Wykonanie kontroli w Zespole ds. bezpieczeństwa żywności było ewidencjonowane odrębnie przez każdego z inspektorów na indywidualnych harmonogramach kontroli, w Zespole ds. pasz i utylizacji prowadzono rejestr przeprowadzonych kontroli elektronicznie w systemie vetgiv.pl, natomiast w Zespole Zakaźnym nie prowadzono takiej ewidencji. Roczne sprawozdania z realizacji zadań PIW przesyłane do Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii (dalej: WLW), zawierające szereg istotnych danych z uwagi na wymogi prawa unijnego czy krajowego, nie stanowiły odzwierciedlenia wykonania rocznych planów kontroli i musiały być sporządzane na podstawie dokumentów, zgromadzonych podczas przeprowadzonych kontroli.

W treści protokołów kontroli stwierdzono uchybienia formalne polegające na niewpisywaniu wszystkich informacji, o których mowa w art. 19d ustawy o IW, m.in. braku numeru i daty wystawienia upoważnienia, imienia i nazwiska kierownika podmiotu kontrolowanego (z uwzględnieniem zmian zaistniałych w okresie objętym kontrolą). W czterech protokołach inspektorzy PIW nie zadbali o potwierdzenie przez kontrolowanego odbioru protokołu.

Działania kontrolne PIW były prowadzone z poszanowaniem praw przedsiębiorców.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania jednostki w zakresie ewidencjonowania podmiotów gospodarczych, planowania i inicjowania zadań kontrolnych

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym⁸ Powiatowy Lekarz Weterynarii w Lublinie realizował zadania kontrolne za pomocą trzech komórek organizacyjnych, tj. Zespołu ds. bezpieczeństwa żywności, Zespołu ds. pasz i utylizacji, Zespołu Zakaźnego, a także za pośrednictwem wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy o IW lekarzy weterynarii niebędących pracownikami PIW. W Inspektoracie były prowadzone cztery odrębne rejestry podmiotów (w dwóch systemach informatycznych), w stosunku do których PLW posiadał uprawnienia kontrolne.

⁶ Dotyczy Zespołów ds. bezpieczeństwa żywności oraz Zakaźnego.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Zarządzenie nr 6/2015 PLW w Lublinie z dnia 20 października 2015 r. w sprawie regulaminu Organizacyjnego PIW w Lublinie, zmienione zarządzeniami nr 9 z dnia 20 listopada 2017 r., nr 2 z 1 marca 2018 r. i nr 1 z 2 stycznia 2019 r. oraz Zarządzeniem nr 1 PLW w Lublinie z dnia 2 stycznia 2019 r. w sprawie ustalenia nowego Regulaminu Organizacyjnego PIW w Lublinie.

W Rejestrze Podmiotów Paszowych, Utylizacyjnych i Żywnościowych (dalej: RPPUIŻ), ujmowano odrębnie:

a) na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach⁹ przez Zespół ds. pasz i utylizacji:

- podmioty prowadzące działalność nadzorowaną w sektorze pasz;
- podmioty prowadzące działalność nadzorowaną w sektorze utylizacyjnym;

b) na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego¹⁰ przez Zespół ds. bezpieczeństwa żywności¹¹:

- zatwierdzone i zarejestrowane zakłady sektora żywnościowego.

W rejestrze podmiotów prowadzonym przez Zespół Zakaźny ujmowano:

a) na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt¹²:

- podmioty prowadzące działalność nadzorowaną wymienioną w ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt.

Do dokonywania zmian i wpisów w ww. rejestrach byli upoważnieni wyznaczeni Inspektorzy PIW. Podstawę modyfikacji danych w rejestrach stanowiły ww. przepisy oraz Instrukcje GLW.

(akta kontroli tom I str. 17-21, 25, 117, 189, 196, 203-204, 213-214)

W PIW nie prowadzono wyodrębnionych rejestrów przedsiębiorców¹³. Jak wynika z wyjaśnień p.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii systemy informatyczne stosowane w PIW nie posiadały funkcji automatycznego filtrowania podmiotów pod kątem rodzaju przedsiębiorców, tj. jednoosobowej działalności gospodarczej, spółki prawa cywilnego, spółki prawa handlowego, rolnika będącego przedsiębiorcą, numerów NIP i adresów. Nie było też możliwe wyodrębnienie przedsiębiorców według ich typu, tj. mikro, małych i średnich przedsiębiorców, ponieważ ww. rejestry prowadzone były pod kątem rodzaju prowadzonej przez podmiot działalności¹⁴, nie zaś wielkości przedsiębiorstw. Zestawienia przedsiębiorców ujętych w rejestrze RPPUIŻ zostały sporządzone (dla potrzeb kontroli) przez firmę informatyczną obsługującą system, natomiast w przypadku rejestru prowadzonego przez Zespół Zakaźny – ręcznie, poprzez wyszukiwanie przedsiębiorców w elektronicznej bazie danych. Nie dla wszystkich podmiotów figurujących w rejestrach Inspektoratu zostały wprowadzone numery NIP, a rejestr podmiotów utylizacyjnych nie dawał w ogóle takiej możliwości. Niewpisanie NIP nie blokowało możliwości zatwierdzenia lub rejestracji danego podmiotu. P.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii wyjaśnił, że obowiązujące przepisy nie nakładają na wnioskodawcę obligatoryjnego podania NIP, natomiast od 30 kwietnia 2018 r. brakujące dane w rejestrze uzupełniane są na bieżąco.

(akta kontroli tom I str. 243-244, 565-566)

⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 269, ze zm.

¹⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 824, ze zm.

¹¹ Na podst. pkt VII.A. Instrukcji GLW nr GIWbż-500-1/2015 z dnia 9 marca 2015 r. w sprawie postępowania organów IW przy zatwierdzaniu, zatwierdzaniu warunkowym i rejestracji przedsiębiorstw sektora spożywczego oraz zawieszaniu i cofaniu zatwierdzenia, a także przy wykreślaniu tych przedsiębiorstw z rejestru Zespół ds. bezpieczeństwa żywności prowadził wykazy podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną w formie elektronicznej programu Microsoft Excel dla każdego rodzaju działalności odrębnie.

¹² Dz. U. z 2018 r. poz. 1967, ze zm., dalej: ustawa o ochronie zwierząt.

¹³ W rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2168, ze zm., uchylona z dniem 30 kwietnia 2018 r.) oraz od dnia 30 kwietnia 2018 r. art. 4 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292, ze zm.).

¹⁴ Tj. według wykazu symboli określających zakres i rodzaj działalności nadzorowanej na podstawie Załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 czerwca 2014 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 793).

Z zestawień sporządzonych na potrzeby kontroli NIK wynika, że w I kwartale 2020 r. pod nadzorem PIW w poszczególnych Zespołach znajdowało się odpowiednio:

- 10 676 podmiotów, z czego 279 było przedsiębiorcami (pasze);
- 73 podmioty, wszystkie będące przedsiębiorcami (utylizacja);
- 963 podmioty, z czego 166 było przedsiębiorcami¹⁵ (bezpieczeństwo żywności);
- 5 087 podmiotów, z czego 121 było przedsiębiorcami (zakaźny).

(akta kontroli tom I str. 213-214, 281, 290, 310-311)

PLW przy ewidencjonowaniu przedsiębiorców nie współpracował z organami administracji rządowej, jednostkami samorządu terytorialnego, organami samorządu lekarsko-weterynaryjnego oraz organami celnymi. Natomiast, w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowej realizacji zadań ustawowych IW, Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, umożliwił przeszkolonym pracownikom IW dostęp do danych zawartych w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności¹⁶.

(akta kontroli tom I str. 196, 205)

1.2. W Inspektoracie nie prowadzono odrębnego kancelaryjnego rejestru skarg i wniosków, o którym mowa w § 15 Instrukcji Kancelaryjnej PIW w Lublinie¹⁷. Według wyjaśnień p.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii, w PIW w Lublinie, skargi na podmioty nadzorowane przechowywane były w teczkach aktowych i podteczkach, utworzonych zgodnie z jednolitym wykazem akt i spisem spraw sporządzonych dla każdego zbioru.

(akta kontroli tom I str. 244, 567, tom III str. 84)

Z przedłożonych zestawień skarg i wniosków wynika, że w latach 2016-2020 (I kw.) do PIW wpłynęło 15 zawiadomień¹⁸ o nieprawidłowych działaniach na 12 przedsiębiorców, w tym trzy w 2016 r., dwa w 2017 r., trzy w 2018 r., pięć w 2019 r. oraz dwa w 2020 r. Powyższe informacje przekazane zostały przez Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych (cztery zgłoszenia), Wojewódzkich Lekarzy Weterynarii (pięć) oraz Głównego Lekarza Weterynarii (sześć).

We wszystkich przypadkach PLW wszczął kontrole doraźne. Najwięcej zawiadomień dotyczyło dwóch przedsiębiorców. WLW został poinformowany o wynikach kontroli w tych przypadkach¹⁹, w których przekazał daną skargę PLW. W przypadku przedsiębiorcy o kodzie działalności 72, w związku ze skargami przekazanymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Świdniku (pismo z dnia 12.02.2016 r. dotyczące nieprzyjemnego zapachu zakupionych produktów mięsnych oraz pismo z dnia 25.02.2016 r. w związku ze stwierdzeniem uchybień dotyczących utylizacji produktów pochodzenia zwierzęcego (dalej: uppz) podczas kontroli PPIS w Świdniku) PLW podjął w dniu 26.02.2016 r. kontrolę, która zakończyła się wszczęciem przez PIW postępowania administracyjnego w sprawie nieprzestrzegania przez przedsiębiorcę procedur opartych na zasadach HACCP²⁰,

¹⁵ W zestawieniu nie ujęto podmiotów prowadzących działalność "Rolniczy Handel Detaliczny" (RHD), "sprzedaż bezpośrednia" (BE), "Fermi Jaj Kurzyc" (FJK) z uwagi na zapisy art. 6 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy z 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców oraz art. 20 ust. 1 c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1387, ze zm.).

¹⁶ Prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2020 r. poz. 1206)

¹⁷ Wprowadzona Zarządzeniem nr 4/2013 PLW w Lublinie z dnia 4 grudnia 2013 r. od dnia 2 stycznia 2014 r.

¹⁸ Dziesięć wg właściwości Zespołu ds. bezpieczeństwa żywności, cztery – Zespołu ds. pasz i utylizacji, jeden – Zespołu ds. zdrowia i ochrony zwierząt.

¹⁹ Dotyczy kontroli: Bżp.4200.8.4.2019 z dnia 12.02.2019 r. i kontroli przeprowadzonej w dniu 12.11.2019 r. u przedsiębiorcy o kodzie działalności 02 oraz kontroli przeprowadzonej w dniu 08.06.2017 r. u przedsiębiorcy o kodzie działalności 72.

²⁰ Procedury dobrej praktyki produkcyjnej – Hazard Analysis and Critical Control Points (HACCP).

czym przedsiębiorca naruszył art. 3 i 5 rozporządzenia WE 852/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych²¹. Postępowanie zakończyło się ukaraniem podmiotu mandatem.

(akta kontroli tom I str. 222-227, tom III str. 4-5, 46-82)

1.3. Podstawą sporządzanych przez PIW planów kontroli, od 2018 r. oraz w latach wcześniejszych, były wytyczne GLW oraz przeprowadzana analiza ryzyka, w tym m.in. w zakresie prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej. Uwzględnienie wyników analizy ryzyka do planowania częstotliwości kontroli zbadano na próbie 18 podmiotów, w których PIW w Lublinie przeprowadził kontrole, z czego cztery przez Zespół ds. bezpieczeństwa żywności, osiem przez Zespół ds. pasz i utylizacji (w tym trzy w sektorze utylizacyjnym, a pięć w sektorze paszowym) oraz sześć przez Zespół Zakaźny.

W Zespole ds. bezpieczeństwa żywności weryfikacja zakładów w zakresie częstotliwości kontroli odbywała się na podstawie rozdziału IX Instrukcji GLW w sprawie analizy ryzyka²² raz do roku po kontroli kompleksowej z wyjątkiem skupu jaj, odbioru mleka, skupu dziczyzny, statków rybackich, działalności rejestrowanych, dla których zalecano weryfikację analizy ryzyka raz na trzy lata, z wyłączeniem wystąpienia zagrożeń takich jak zdarzenia kryzysowe mające znaczenie dla zdrowia publicznego czy zgłoszenia alarmowe w systemie RASFF²³. Wyłączeniu z analizy ryzyka podlegała również działalność w zakresie pośrednictwa w obrocie produktami pochodzenia zwierzęcego²⁴. Planowanie kontroli dla czterech przedsiębiorców (dwóch rejestrowanych – RDN 72, jednego zatwierdzonego – RDN 03 oraz jednego – RDN 94)²⁵ odbyło się zgodnie z zasadami opisanymi w ww. dokumentach.

W zakresie oceny częstotliwości kontroli wynikającej z analizy ryzyka posługiwano się arkuszem oceny zakładu stanowiącym załącznik do Instrukcji w sprawie analizy ryzyka, gdzie w zakresie prawdopodobieństwa naruszenia prawa oceniano organizację zakładu (szczególnie w zakresie dokumentacji, tj. decyzja PLW o wpisie do rejestru; aktualny, zatwierdzony projekt technologiczny), kontrolę wewnętrzną (realizacja procedur²⁶ zgodnie z obowiązującym prawem żywnościowym), badania właścicielskie, oparte na przepisach dotyczących obowiązku przeprowadzania kontrolnych badań mikrobiologicznych oraz stan techniczny zakładu i jego zabezpieczenie przed dostępem osób postronnych oraz szkodnikami. W tym samym zakresie ustalano również zakresy planowanych kontroli. W analizach ryzyka w ww. zakładach uwzględniono stwierdzone podczas kontroli PIW w Lublinie uchybienia, jednakże nie miały one wpływu na konieczność zwiększenia częstotliwości kontroli planowych w tych zakładach.

(akta kontroli tom I str. 312-315, 357-360, 375-407, 425-431, 456-464)

W Zespole ds. pasz i utylizacji planowanie kontroli odbywało się z częstotliwością wskazaną przez GLW w Instrukcji TRACES (utylizacja) oraz Planie Urzędowej Kontroli Pasz (pasze). Badanie NIK wykazało, że kontrole okresowe były planowane w minimalnej częstotliwości zalecanej przez GLW: w sektorze utylizacyjnym

²¹ Dz. Urz. UE L 139 z 29.04.2004 r., s. 1.

²² Instrukcja GLW nr GLW GIWbZ-500-2/11 z dnia 1 września 2011 r. w sprawie określenia, na podstawie analizy ryzyka, częstotliwości kontroli podmiotów sektora spożywczego objętych urzędowym nadzorem Inspekcji weterynaryjnej (dalej: Instrukcja GLW w sprawie analizy ryzyka).

²³ System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (ang. Rapid Alert System for Food and Feed, w skrócie RASFF) służący do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Europie będącymi członkami tego systemu.

²⁴ Zgodnie z Instrukcją GLW w sprawie analizy ryzyka – tiret czwarty, dział IX, pkt 11.

²⁵ RDN – rodzaj działalności nadzorowanej, RDN 72 – prowadzenie działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej, RDN 03 – rozbiór i przetwórstwo (zwierzęta gospodarskie kopytne, zwierzęta dzikie utrzymywane w warunkach fermowych, z wyłączeniem zajęczaków, RDN 94 – pośrednictwo w obrocie produktami pochodzenia zwierzęcego).

²⁶ Procedury dobrej praktyki produkcyjnej – Good Manufacturing Practice (GMP), dobrej praktyki higienicznej – Good Hygiene Practice (GHP) oraz zasady Hazard Analysis and Critical Control Points (HACCP).

na podstawie załącznika nr 1 do Instrukcji TRACES²⁷, natomiast w sektorze pasz w ilościach wyspecyfikowanych w Rozdziale XI Planu Urzędowej Kontroli Pasz opracowywanego przez Główny Inspektorat Weterynarii w Warszawie na dany rok. Pomimo zapisów w ww. dokumentach o konieczności ustalenia częstotliwości kontroli w oparciu o analizę zagrożeń i analizę ryzyka, nie przeprowadzano takich analiz. P.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii wśród przyczyn wskazał brak instrukcji dotyczącej analizy ryzyka w sektorze pasz i utylizacji, natomiast w przypadku zwiększonego ryzyka m.in. zgłoszenia podejrzenia zaistnienia niezgodności, kontroli sprawdzającej, na wniosek strony czy na polecenie GLW, WLW lub innych PIW częstotliwość kontroli może być zwiększona. P.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii dodał również, że opis analizy ryzyka w rozdziale V Planu Urzędowej Kontroli Pasz związany jest głównie z procesem pobierania próbek pasz do badań monitoringowych.

Kontrole ośmiu przedsiębiorców, które objęto badaniem, zostały zaplanowane w latach 2016-2020 z minimalną częstotliwością wynikającą z zaleceń GLW.

(akta kontroli tom I str. 327, 380-381, 485-501)

W Zespole ds. zdrowia i ochrony zwierząt planowanie kontroli odbywało się głównie na podstawie zaleceń zawartych w Instrukcjach GLW. Szczegółową kontrolą objęto przedsiębiorców prowadzących działalność nadzorowaną w pięciu rodzajach.

W latach 2016-2018 i 2020 kontrole firm o RDN 27²⁸ zaplanowano raz w roku na podstawie pkt 2.6. Instrukcji GLW w sprawie przeprowadzania urzędowych kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie akwakultury²⁹.

W wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka rozprzestrzeniania się choroby ryb drogą wodną nie zaplanowano kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie chowu i hodowli zwierząt akwakultury oraz rozrodu ryb w 2019 r.

Przeprowadzanie cyklicznych kontroli u wszystkich podmiotów w zakresie obrotu zwierzętami, pośrednictwa w tym obrocie lub skupie zwierząt (RDN 61) nie rzadziej niż raz w roku zostało uregulowane od dnia 5 listopada 2018 r. kolejnymi Instrukcjami GLW w sprawie postępowania PLW przy zatwierdzaniu, nadzorze oraz przeprowadzaniu kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu, pośrednictwa w tym obrocie lub skupu zwierząt gospodarskich³⁰.

Koordinator Zespołów³¹ wyjaśniła, że przed wprowadzeniem ww. instrukcji częstotliwość kontroli tego rodzaju działalności ustalana była na podstawie historii kontroli danego podmiotu. Kontrole przeprowadzano u wszystkich podmiotów.

W okresie objętym kontrolą w Zespole Zakaźnym nie opracowano planu i harmonogramów dla podmiotów o RDN 61 na 2019 r.

Dla podmiotów prowadzących zarobkowy transport zwierząt (RDN 28) częstotliwość kontroli była ustalana na podstawie pkt 3 ust. 1 Instrukcji GLW w sprawie

²⁷ Instrukcja GLW nr GIWpr-02010-11/2014 z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie procedur obowiązujących przy nadzorze i kontroli zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych przez podmioty sektora utylizacyjnego oraz zasad postępowania IW w zakresie potwierdzenia przesylek ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych w systemie TRACES. System TRACES jest informatycznym systemem kontroli i powiadamiania o przemieszczeniach zwierząt żywych i produktów pochodzenia zwierzęcego przez terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej. System został utworzony na podstawie decyzji Komisji (WE) nr 2004/292 w sprawie wprowadzenia systemu TRACES i zmieniającej decyzję 92/486/EWG. Jest stosowany przez właściwe władze weterynaryjne wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej od dnia 1 stycznia 2005 r.

²⁸ RDN 27 - prowadzenie miejsc innych niż przedsiębiorstwa produkcyjne sektora akwakultury, w których zwierzęta wodne są utrzymywane bez zamiaru umieszczenia na rynku, łowisk typu "wpuść i złów" oraz przedsiębiorstw produkcyjnych sektora akwakultury.

²⁹ Instrukcja GLW nr GIWz.400/R-01/2011 z dnia 18 marca 2011 r.

³⁰ Instrukcja GLW nr GIWpr02010-17/2018 z dnia 25 października 2018r. została zastąpiona Instrukcją GLW nr GIWpr02010-12/2019 z dnia 09 grudnia 2019 r.

³¹ Koordynator Zespołów ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz Zespołu ds. Pasz i Utylizacji z up. PLW w Lublinie.

postępowania powiatowych lekarzy weterynarii przy zatwierdzaniu przewoźników oraz środków transportu drogowego wykorzystywanych do przewozu zwierząt, kontroli przewoźników, przeprowadzaniu kontroli wykonywania transportu zwierząt pod względem ich dobrostanu oraz w sprawie raportowania z przeprowadzonych w tym zakresie kontroli³², w ilości co najmniej 20% podmiotów, ale nie mniej niż cztery. Ponadto wskazano, że dodatkowo kontrolą powinny zostać objęte podmioty, w stosunku do których: a) podczas poprzedniej kontroli stwierdzono nieprawidłowości, b) w ciągu poprzedzających 6 miesięcy urzędowi lekarze weterynarii zgłaszali nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli związanych z transportem zwierząt, c) w ciągu poprzedzających 6 miesięcy władze właściwe innych państw członkowskich zgłaszały nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli związanych z transportem zwierząt.

Dla RDN 61, w latach 2016-2019, nie można było zweryfikować, w których podmiotach zostały zaplanowane kontrole, ponieważ na lata 2016 i 2017 sporządzono ogólne harmonogramy, w których wykazano jedynie liczbę 25 podmiotów podlegających nadzorowi IW (bez ich nazw i adresów), na lata 2018 i 2019 nie opracowano planów w ogóle, a w 2020 r. w ogólnym harmonogramie nie ujęto RDN 61. W latach 2016-2019 nie sporządzono również harmonogramów szczegółowych (z nazwami podmiotów) dla lekarzy weterynarii. W 2020 r. opracowano harmonogram dla jednego z inspektorów weterynaryjnych, gdzie imiennie wykazano 18 podmiotów, w tym podmiot wytypowany do szczegółowego badania NIK.

Pomimo niewykazania podmiotów RDN 61 do kontroli w planach i harmonogramach kontroli, Zespół Zakaźny w 2016 r. przeprowadził kontrole u ośmiu przedsiębiorców z 25 podmiotów nadzorowanych, w 2017 r. – u dziewięciu z 25, w 2018 r. – u 19 z 29 oraz w 2019 r. – u 14 z 35.

Dla RDN 22 (wykorzystywanie nasienia) i 44 (organizowanie targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt) nie uregulowano częstotliwości kontroli. P.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii wyjaśnił, że dla RDN 22 przyjęto przeprowadzanie kontroli raz w roku, natomiast dla RDN 44, kontrole odbywają się po każdorazowym zgłoszeniu organizatora, stosownie do treści art. 5 ust. 8 ustawy o ochronie zwierząt.

(akta kontroli tom II str. 280-326)

PIW w Lublinie zamieścił w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) ogólny schemat procedur kontrolnych w dniu 18 września 2018 r., mimo, iż obowiązek ten powstał w dniu 1 stycznia 2017 r.

(akta kontroli tom I str. 588)

1.4. W PIW ogólne plany kontroli były sporządzane przez Kierowników Zespołów, na podstawie Działu VI pkt 1 Instrukcji GLW nr GIWhig-500-4/08 z dnia 1 kwietnia 2008 r. w sprawie metodologii urzędowych kontroli.

W Zespole ds. bezpieczeństwa żywności ogólne plany kontroli były opracowywane przez Kierownika Zespołu na podstawie rejestru RPPUIŻ, tj. zawierały nazwę i adres zakładu, klasyfikację (zarejestrowany lub zatwierdzony) i numer weterynaryjny, rodzaj prowadzonej działalności oraz krótki opis zakładanej częstotliwości i zakresu planowanych kontroli, a także nazwisko inspektora. Uszczegółowienie planu kontroli stanowiły indywidualne harmonogramy, w których inspektorzy wpisywali zakres i orientacyjny termin (miesiąc) zaplanowanych kontroli.

³² W badanym okresie obowiązywała Instrukcja: nr GLW nr GIWz.420/AW-62/11 z dnia 7 października 2011 r., a następnie nr GIWpr-02010-13/2019 z dnia 2 grudnia 2019 r.

W Zespole ds. bezpieczeństwa żywności nie prowadzono odrębnej ewidencji przeprowadzonych kontroli. Inspektorzy nanosili odręcznie na harmonogramach szczegółowych daty oraz zakresy przeprowadzonych przez siebie kontroli.

W Zespole ds. pasz i utylizacji opracowywano dwa plany kontroli. W sektorze pasz na podstawie rejestru RPPUIŻ sporządzano imienne listy podmiotów w 11 grupach, np. w podziale na zatwierdzonych producentów mieszanek paszowych dla zwierząt gospodarskich, zatwierdzonych wytwórców karmy dla zwierząt domowych czy podmiotów świadczących usługi w zakresie przewozu pasz. W harmonogramach dla sektora utylizacyjnego wskazywano nazwy i adresy podmiotów, częstotliwość kontroli oraz nazwisko inspektora weterynaryjnego, przewidzianego do danego zadania kontrolnego.

Zespół ds. pasz i utylizacji miał techniczną możliwość i prowadził ewidencję przeprowadzonych kontroli w systemie informatycznym.

W Zespole Zakaźnym, jak opisano w pkt 1.3. wystąpienia, nie opracowywano ogólnych planów i harmonogramów kontroli na lata 2016-2019. Nie prowadzono również ewidencji przeprowadzonych kontroli.

Kierownik Zespołu Zakaźnego wyjaśnił, że weryfikacja wykonania planów kontroli odbywa się w okresie rocznym poprzez sprawozdania RRW3. W tej formie nie ma możliwości sprawdzenia czy podmiot wpisany imiennie do harmonogramu został skontrolowany. W przypadku wątpliwości przeglądane są protokoły kontroli.

Opracowane w PIW plany oraz harmonogramy kontroli nie były uzgadniane z WLW, gdyż jak wyjaśnił p. o. PLW, nie istniała taka potrzeba.

Wykonanie planu kontroli w latach 2016-2019 zweryfikowano dla 18 przedsiębiorców na podstawie dostępnych ewidencji, zestawień przeprowadzonych kontroli sporządzonych na potrzeby kontroli NIK oraz protokołów. Analiza wykazała, że odstąpiono od przeprowadzenia pięciu kontroli okresowych, w tym trzech zaplanowanych w 2018 r. przez Zespół ds. bezpieczeństwa żywności oraz dwóch zaplanowanych odpowiednio w 2017 r. oraz w 2018 r. przez Zespół Zakaźny. Przyczynami niezrealizowania w badanym okresie zaplanowanych kontroli były m.in. niewykonywanie lub częściowe zaprzestanie prowadzenia przez przedsiębiorcę działalności czy też śmierć przedsiębiorcy oraz odstępianie od kontroli w związku z przeprowadzoną analizą ryzyka wykazującą brak uchybień w uprzednio przeprowadzonych kontrolach.

Dodatkową przyczyną niewykonania planu była zbyt duża liczba podmiotów nadzorowanych w stosunku do liczby kontrolujących, w szczególności w sytuacji absencji pracowników. Pracownicy byli także oddelegowywani do innych zadań np. do zwalczania afrykańskiego pomoru świń.

Zatrudnienie w PIW w latach 2016-2020 kształtowało się następująco:

- w Zespole Zakaźnym wyniosło od pięciu do ośmiu osób, gdzie przy ogólnej liczbie od 5 087 do 9 156 podmiotów nadzorowanych przeprowadzano od 487 do 2 616 kontroli rocznie,
- w Zespole ds. bezpieczeństwa żywności od trzech do siedmiu osób, gdzie przy ogólnej liczbie od 963 do 1 188 podmiotów nadzorowanych przeprowadzano od 202 do 226 kontroli rocznie,
- w Zespole ds. pasz i utylizacji od jednej do pięciu osób, gdzie przy ogólnej liczbie od 9 704 do 10 749 podmiotów nadzorowanych przeprowadzano od 299 do 431 kontroli rocznie.

W całym okresie objętym kontrolą w PIW w Zespole Zakaźnym oraz ds. bezpieczeństwa żywności pracowały w sposób ciągły po trzy osoby, a w Zespole ds. pasz i utylizacji jedna osoba.

Szczegółowe badanie wykonania planu kontroli na 2019 r. w sektorze pasz wykazało nieprzeprowadzenie ujętych w harmonogramie kontroli okresowych u 12 przedsiębiorców z powodu zawieszenia lub zaprzestania prowadzenia działalności nadzorowanej przez te podmioty. P.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii wyjaśnił, że harmonogramy kontroli tworzone są na początku roku. Z uwagi na dużą rotację pracowników PIW ujmowane w nich były wszystkie podmioty, zarówno te aktywne, jak i zawieszone w celu zapobieżenia ich przeoczenia, a także ze względu na potencjalną możliwość wznowienia przez nie działalności. Przedsiębiorcy są na bieżąco informowani o obowiązku powiadamiania PLW o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem działalności, wynikającym z art. 9 ust. 2 lit. b) rozporządzenia WE 183/2005 oraz art. 7 ustawy o ochronie zwierząt. W przypadku braku jakiegokolwiek kontaktu taki podmiot jest wzywany do złożenia wyjaśnień dotyczących aktualnie prowadzonej działalności oraz informowany, że będzie to skutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego w sprawie cofnięcia rejestracji czy zatwierdzenia zakładu.

Koordynator Zespołów zauważyła, że rozpatrując stan osobowy inspektorów weterynaryjnych pracujących w zespołach merytorycznych PIW w poszczególnych latach, należy zwrócić uwagę na płynność kadry spowodowaną niskimi płacami w stosunku do dużej ilości zadań, co wpływało na małą atrakcyjność pracy. Wielu pracowników zatrudnionych na czas określony rezygnowało z pracy po jego upływie. Na braki kadry wpływała też konieczność oddelegowania inspektorów PIW do pomocy w powiatach, w których stwierdzono afrykański pomór świń (ASF).

(akta kontroli tom I str. 197, 208-209, 556, 568, 574, 591-593)

1.5. PLW przeprowadzał w latach 2016-2020 (I kwartał) kontrole, które nie zostały ujęte w planach kontroli, w przypadkach otrzymania informacji o nieprzestrzeganiu przepisów w zakresie określonym w art. 3 ust. 2 ustawy o IW. Kontrole doraźne³³ były podejmowane:

- na polecenie GLW lub WLW w zakresie przez nich wyznaczonym (art. 19b ust. 2 oraz ust. 3 ustawy o IW), tj.: w przypadku skarg konsumenckich odnośnie do zastrzeżeń do jakości produktów, uciążliwości związanych z bliskim sąsiedztwem zakładu w związku ze sposobem utylizacji produktów pochodzenia zwierzęcego, oceny możliwości stosowania dodatków do produkcji pasz u konkretnego producenta; wzmożenia kontroli w związku z doniesieniami medialnymi dotyczącymi pogarszającej się jakości mięsa drobiowego;
- w związku z wnioskami składanymi przez przedsiębiorców: wniosek o wpis do rejestru dotyczący zamiaru podjęcia prowadzenia nowego rodzaju działalności (art. 1 ust. 1 lit c) ustawy o ochronie zwierząt); wniosek podmiotu o przedłużenie decyzji dotyczącej transportu żywych ryb (art. 1 ust. 1 lit a) ustawy o ochronie zwierząt);
- w związku z otrzymaniem zgłoszenia alarmowego RASFF (art. 19b ust. 1 pkt 2 w związku z art. 3 ust. 2 pkt 8 ustawy o IW);
- na wniosek jednostek państwowej inspekcji sanitarnej w związku ze skargami konsumenckimi na jakość produktów oraz nieprawidłowościami stwierdzonymi przez samą Inspekcję odnośnie do znakowania pochodzenia produktów (w związku z art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. a) i lit aa) ustawy o IW).

³³ Dotyczy kontroli nr Bżp.4200.6.3.2016 z 12.05.2016 r., nr Zak.4441.5.2017 z 08.03.2017 r., nr Bżp.410.4.2020 z 31.01.2020 r., nr 1/2020 z 02.03.2020 r., nr Bżp.4264.P.2020 z 04.03.2020 r. oraz kontrole przedsiębiorców, na których wpłynęło najwięcej skarg: nr Bżp.4260.8.1.2016 z 26.02.2016 r., nr Bżp.4260.8.3.2017 z 08.06.2017 r., nr Bżp.4200.8.4.2019 z 12.02.2019 r., nr Bżp.4200.8.24.2019 z 27.11.2019 r.

W PIW nie była prowadzona ewidencja kontroli, która pozwalałaby wyodrębnić rodzaj przeprowadzonej kontroli (planowa, doraźna, sprawdzająca).

Z zestawień przygotowanych przez Zespoły na potrzeby kontroli NIK wynika, że w latach 2016-2020 (I kw.) PLW przeprowadził u przedsiębiorców 168 kontroli nieplanowych, z tego 38 w 2016 r., 49 w 2017 r., 40 w 2018 r., 35 w 2019 r. i 6 w I kwartale 2020 r.

Szczegółowym badaniem objęto dokumentację z dziewięciu kontroli podjętych poza planem kontroli. Badane postępowania kontrolne zostały wszczęte w związku z wystąpieniem ww. ustawowych przesłanek do ich przeprowadzenia.

(akta kontroli tom I str. 264-279, 291-293, 297-298, 306-309, tom II str. 11-12, 32-35, 84-88, 268-272, 439-448, 460-462, tom III str. 4-5)

W ocenie p.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii, rozporządzenie (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt³⁴ oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin (...) ³⁵ nie nakazują uzyskania zgody organu wyższego rzędu na przeprowadzenie kontroli doraźnej. Przeciwnie w punkcie 13 preambuły i w art. 3 ust. 2 rozporządzenia nr 882/2004 mowa jest o kontrolach „ad hoc” przeprowadzanych w każdej chwili w przypadku podejrzenia wystąpienia niezgodności i w przypadku braku takich podejrzeń. Synonim zwrotu „ad hoc” – „doraźnie, bez uprzedniego przygotowania, z potrzeby chwili” jest zgodny ze specyfiką kontroli weterynaryjnej w wielu przypadkach interwencyjnych wykonywanych w celu ochrony zdrowia publicznego lub ochrony zdrowia i dobrostanu zwierząt. W takich przypadkach występowanie do organów nadrzędnych w celu uzyskania zgody na wykonanie takiej kontroli stałoby w sprzeczności z ideą i celem tych kontroli. Konieczności uzgadniania kontroli doraźnych nie nakazują również przepisy krajowe. Ustawa o IW, która w art. 1 pkt 1) określa zadania, organizację, tryb działania Inspekcji Weterynaryjnej, w art. 13 ust. 1 pkt 3 określa, że Główny Lekarz Weterynarii może wydawać wojewódzkim, powiatowym i granicznym lekarzom weterynarii polecenia dotyczące podjęcia określonych czynności przez co należy rozumieć, że nie wszystkie działania PLW są wykonywane za każdym razem na bezpośrednie polecenie organu wyższego rzędu. Nawiązując do zapisów art. 19 b ust. 1 pkt 2 i ust. 2 i 3 ustawy należy uznać, iż kontrole doraźne wykonywane są poza planem. Kontrole te podejmowane mogą być w wyniku wpłynięcia do PLW skargi, wniosku, polecenia GLW lub WLW. Nie jest to zamknięty katalog kontroli doraźnych. Przykłady kontroli doraźnych GLW zawarł w akcie prawa wewnętrznego, jakim była wydana na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o IW Instrukcja GLW w sprawie metodologii urzędowych kontroli, obowiązująca do 31 grudnia 2019 r. W ww. instrukcji zawarto definicje kontroli doraźnej: „Kontrola doraźna oznacza kontrolę podmiotu nadzorowanego przeprowadzoną poza harmonogramem kontroli, obejmującą część wymagań weterynaryjnych. Kontrole takie przeprowadza się w związku z: wynikami analizy

³⁴ Dz. Urz. UE L 165 z 30.04.2004 r., s. 1.

³⁵ Zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych), Dz. Urz. UE L 95 z 15.03.2017, s. 1.

ryzyka dla pojedynczej kategorii ryzyka, ujawnieniem niespełnienia wymagań podczas kontroli kompleksowej lub stałej, zleceniem kontroli przez GLW lub WLW w podmiocie nadzorowanym, wydawaniem świadectw zdrowia lub innych dokumentów wymaganych prawem (np. przy eksporcie do krajów trzecich), rozpatrywaniem skarg i wniosków, powiadomieniem w ramach systemu RASFF, dokonywaniem czynności w ramach współpracy z innymi organami administracji publicznej, każdym podejrzeniem powstania niezgodności z prawem.” Podobnie w obowiązującej od 1 stycznia 2020 r. Instrukcji GLW w sprawie metodologii kontroli urzędowych oraz weryfikacji wykonywanych czynności urzędowych, w której, zgodnie z zapisami rozporządzenia 625/2017 (cz. III pkt 5) wskazano, że kontrole nakazane przez organ wyższego rzędu są jednym z wielu powodów przeprowadzenia kontroli doraźnej, np. art. 102-108 rozporządzenia 625/2017 wskazują na kontrole przeprowadzone w ramach pomocy administracyjnej.

(akta kontroli tom I str. 589-591)

PLW sporządzał i stosownie do zapisów art. 14 ust. 3 ustawy o IW przedkładał WLW roczne informacje dotyczące działań Inspektoratu. Sprawozdania te zawierały m.in. opis i statystykę dotyczącą działań kontrolnych i stwierdzonych uchybień według schematu ustalonego przez GLW, umożliwiającego sporządzenie rocznego sprawozdania z działalności Inspekcji Weterynaryjnej na obszarze całego kraju, w celu przedstawiania tego dokumentu ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa (art. 13 ust. 9 ustawy o IW). Treść przedstawionych informacji w rocznych sprawozdaniach nie pokrywała się tematycznie z planami i harmonogramami opracowanymi co roku przez PIW dla poszczególnych kontrolowanych działalności. P.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii wyjaśnił, że sprawozdania RRW-3 i RRW-5 sporządzane są przez inspektorów na podstawie rejestrów, harmonogramów kontroli oraz teczek aktowych podmiotów.

(akta kontroli tom I str. 196, 206, 210)

1.6. Z zestawień sporządzonych i przedłożonych przez PIW na potrzeby kontroli NIK wynika, że w 2016 r. skontrolowano 58% przedsiębiorców (361 z 625 podmiotów), w 2017 r. – 62% (408 z 662 podmiotów), w 2018 r. – 56% (370 z 664 podmiotów), w 2019 r. – 50% (332 z 669 podmiotów), a do 31 marca 2020 r. – 6% (42 z 653 podmiotów). Liczba skontrolowanych przedsiębiorców przez poszczególne Zespoły w poszczególnych latach objętych kontrolą w podziale na działy należące do właściwości poszczególnych Zespołów przedstawiała się następująco:

W Zespole ds. bezpieczeństwa żywności:

- w 2016 r. liczba przedsiębiorców podlegających kontroli wynosiła 150, kontrolami planowymi objęto 87 (z czego sześciu sprawdzono również w kontrolach doraźnych); liczba przedsiębiorców, u których powtarzały się kontrole wyniosła 37, a największą liczbą 14 kontroli objęto jeden podmiot;
- w 2017 r. liczba przedsiębiorców podlegających kontroli wynosiła 164, kontrolami planowymi objęto 104 przedsiębiorców: 102 w kontrolach planowych (z czego czterech sprawdzono również w kontrolach doraźnych) oraz dwóch objętych wyłącznie kontrolami doraźnymi; liczba przedsiębiorców, u których powtarzały się kontrole wyniosła 41, a największą liczbą siedmiu kontroli objęto jeden podmiot;
- w 2018 r. liczba przedsiębiorców podlegających kontroli wynosiła 172, kontrolami planowymi objęto 81 (z czego dwóch sprawdzono również w kontrolach doraźnych); liczba przedsiębiorców, u których powtarzały się kontrole wyniosła 36, a największą liczbą sześciu kontroli objęto dwa podmioty;
- w 2019 r. liczba przedsiębiorców podlegających kontroli wynosiła 177, kontrolami planowymi objęto 91 (z czego jednego przedsiębiorcę sprawdzono również

w kontroli doraźnej); liczba przedsiębiorców, u których powtarzały się kontrole wyniosła 40, a największą liczbą ośmiu kontroli objęto jeden podmiot;

- w I kw. 2020 r. liczba przedsiębiorców podlegających kontroli wynosiła 174, kontrolami planowymi objęto 16 (z czego jednego przedsiębiorcę sprawdzono również w kontroli doraźnej).

W Zespole ds. pasz i utylizacji:

- w 2016 r. liczba przedsiębiorców podlegających kontroli wynosiła 355, kontrolami planowymi objęto 231 (z czego 14 sprawdzono również w kontrolach doraźnych); liczba przedsiębiorców, u których powtarzały się kontrole wyniosła 23, a największą liczbą ośmiu kontroli objęto jeden podmiot;
- w 2017 r. liczba przedsiębiorców podlegających kontroli wynosiła 379, kontrolami planowymi objęto 231 (z czego 17 sprawdzono również w kontrolach doraźnych); liczba przedsiębiorców, u których powtarzały się kontrole wyniosła 29, a największą liczbą ośmiu kontroli objęto jeden podmiot;
- w 2018 r. liczba przedsiębiorców podlegających kontroli wynosiła 371, kontrolami planowymi objęto 219 (z czego 10 sprawdzono również w kontrolach doraźnych); liczba przedsiębiorców, u których powtarzały się kontrole wyniosła 21, a największą liczbą sześciu kontroli objęto jeden podmiot;
- w 2019 r. liczba przedsiębiorców podlegających kontroli wynosiła 371, kontrolami planowymi objęto 190 (z czego 11 skontrolowano również w kontrolach doraźnych); liczba przedsiębiorców, u których powtarzały się kontrole wyniosła 25, a największą liczbą siedmiu kontroli objęto jeden podmiot;
- w I kw. 2020 r. liczba przedsiębiorców podlegających kontroli wynosiła 352, kontrolami planowymi objęto 16, a jednego przedsiębiorcę sprawdzono w kontroli doraźnej.

W Zespole Zakaźnym:

- w 2016 r. liczba przedsiębiorców podlegających kontroli wynosiła 120, kontrolami doraźnymi objęto czterech, a kontrolami planowymi 39 (z czego jednego przedsiębiorcę sprawdzono również w kontroli doraźnej); liczba przedsiębiorców, u których powtarzały się kontrole wyniosła dziewięć, a największą liczbą 49 kontroli objęto jeden podmiot;
- w 2017 r. liczba przedsiębiorców podlegających kontroli wynosiła 119, kontrolami doraźnymi objęto sześciu, a kontrolami planowymi 67 (z czego dwa podmioty sprawdzono również w kontrolach doraźnych); liczba przedsiębiorców, u których powtarzały się kontrole wyniosła 11, a największą liczbą 48 kontroli objęto jeden podmiot;
- w 2018 r. liczba przedsiębiorców podlegających kontroli wynosiła 121, kontrolami doraźnymi objęto 11, a kontrolami planowymi 59 (z czego trzech sprawdzono również w kontrolach doraźnych); liczba przedsiębiorców, u których powtarzały się kontrole wyniosła 13, a największą liczbą 48 kontroli objęto jeden podmiot;
- w 2019 r. liczba przedsiębiorców podlegających kontroli wynosiła 121, kontrolami doraźnymi objęto czterech, a kontrolami planowymi 47 (z czego sześciu sprawdzono również w kontrolach doraźnych); liczba przedsiębiorców, u których powtarzały się kontrole wyniosła 11, a największą liczbą 50 kontroli objęto jeden podmiot.

(akta kontroli tom I str. 294, 310-311)

Przy wykonywaniu zadań kontrolnych u przedsiębiorców nie współpracowano z Policją, gdyż jak wyjaśnił p.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii nie było takiej potrzeby.

PLW współpracował z jednostkami Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Na mocy porozumienia z dnia 16 października 2018 r. pomiędzy GLW a Głównym Inspektorem Sanitarnym ustalono listę 26 przedsiębiorców do wspólnego przeprowadzania kontroli według właściwości ustawowych obu instytucji kontrolnych. W ramach wykonywania zadań kontrolnych u przedsiębiorców, PLW nie współpracował z innymi organami administracji rządowej, jak również z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organami samorządu lekarsko-weterynaryjnego.

(akta kontroli tom I str. 205, 210, 212, tom III str. 87-112)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Ogólny schemat procedur kontroli obowiązujących w PIW zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej PLW dopiero w dniu 18 września 2018 r., podczas gdy obowiązek opublikowania tych procedur został wprowadzony od 1 stycznia 2017 r. w związku z wejściem w życie art. 78a ust. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Koordinator Zespołów wyjaśniła, że przepisami regulującymi kontrole w IW było rozporządzenie (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regulami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz aktualnie obowiązujące rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin (...). Schematy procedur kontrolnych zawierają ww. rozporządzenia oraz instrukcje wydane przez GLW i umieszczane są na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii. Biorąc pod uwagę powyższe oraz fakt, że część przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej nie obowiązuje IW, PLW rozważał zakres stosowania się do ww. ustawy. Z powyższych powodów ogólny schemat procedur kontroli przeprowadzonych przez organy IW został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej PIW dopiero w dniu 18 września 2018 r.

(akta kontroli tom I str. 588, 591)

2. W PIW nie opracowano planów kontroli i harmonogramów kontroli na rok 2018 i 2019 w Zespole Zakaźnym, pomimo że obowiązek sporządzenia planów kontroli wynikał z zapisów Działu VI pkt 1 Instrukcji GLW nr GIWhig-500-4/08 z dnia 1 kwietnia 2008 r. w sprawie metodologii urzędowych kontroli.

Koordinator Zespołów wyjaśniła, że w latach 2018-2019 nie opracowano ogólnych planów kontroli opierając działania PLW na planach szczegółowych opracowanych przez odpowiedzialnych w danym zakresie inspektorów weterynaryjnych oraz szczegółowych zakresach obowiązków. Kontrole w zakresie RDN 28 ustalano w oparciu o historię kontroli i doświadczenie kontrolujących. Brak harmonogramów jest przeoczeniem, natomiast nie spowodowało to uchybień w częstotliwości kontroli, które zostały przeprowadzone zgodnie z Instrukcją nr GIWz.420/AW-62/11.

(akta kontroli tom I str. 49, 60, tom III str. 10, 85)

3. W PIW nie prowadzono ewidencji skarg i wniosków w formie rejestru kancelaryjnego, o którym mowa w § 15 ust. 1 tiret pierwszy Instrukcji Kancelaryjnej.

Koordinator Zespołów wyjaśniła, że w PIW, na podstawie Instrukcji Kancelaryjnej utworzono w poszczególnych kategoriach archiwalnych zbiory dokumentów gromadzonych w podteczkach poszczególnych podmiotów (w tym przedsiębiorców). Nad podmiotami tymi PLW sprawuje nadzór i dlatego taki sposób przechowywania dokumentów, w tym również skarg oraz dokumentacji powstałej w wyniku następujących po nich kontroli jest bardzo pomocny. Na podstawie wiedzy o podmiocie, zawartej w dokumentach, inspektorzy weterynaryjni sporządzają analizę ryzyka i dalej harmonogramy kontroli oraz wymagane przez władze nadrzędne sprawozdania. W PIW prowadzony jest rejestr i zbiór skarg dotyczących wszystkich innych przypadków.

(akta kontroli tom II str. 534, 543, tom III str. 10, 84)

OCENA CZĄSTKOWA

PIW prawidłowo realizował wobec przedsiębiorców zadania, do których został powołany, w tym prowadził rejestry przedsiębiorców objętych nadzorem. Podstawą sporządzanych przez PIW planów kontroli były wytyczne GLW oraz przeprowadzana analiza ryzyka. W Zespołach ds. bezpieczeństwa żywności oraz ds. pasz i utylizacji terminowo opracowywano roczne plany oraz harmonogramy kontroli. Pomimo, że w Zespole Zakaźnym na 2018 i 2019 rok w ogóle nie zaplanowano kontroli, ich wykonanie np. dla RDN 61 było wyższe³⁶, niż w latach wcześniejszych, dla których opracowano plany. Kontrole doraźne zostały przeprowadzone na podstawie wystąpienia przesłanek ustawowych do ich podjęcia. Bez zbędnej zwłoki PIW podejmował również kontrole wynikające ze skarg, pomimo braku prowadzenia rejestru skarg i wniosków w formie rejestru kancelaryjnego.

OBSZAR

2. Wykonywanie działań kontrolnych wobec przedsiębiorców

Opis stanu faktycznego

2.1. Kontrolą objęto 29 upoważnień³⁷ wystawionych przez p.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii w latach 2016-2020, na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy o IW, dla pracowników PIW w Lublinie oraz wyznaczonych lekarzy weterynarii na podstawie art. 16 ust. 1 pkt b) i d) ustawy o IW do wykonywania czynności kontrolnych na terenie miasta Lublina i powiatu lubelskiego. Upoważnienia zawierały elementy określone w art. 19 ust. 2 ustawy o IW, a ich ważność była określana na jeden rok kalendarzowy.

W protokołach kontroli nie odnotowywano, że osoba upoważniona do wykonania kontroli poinformowała kontrolowanego o jego prawach i obowiązkach w trakcie kontroli.

P.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii wyjaśnił, że przed przystąpieniem do kontroli inspektorzy PIW informują ustnie podmioty kontrolowane o prawach i obowiązkach, okazując jednocześnie swoje upoważnienia do kontroli, w których wskazany jest art. 19 ustawy o IW. Przedmiotowa podstawa prawna wskazana jest również na pierwszej stronie wzoru protokołu (lista kontrolna SPIWET). Wzory te udostępniane są przez GLW na stronie internetowej, niemniej jednak planowane jest przekazywanie w formie pisemnej za potwierdzeniem otrzymania przedmiotowego pouczenia w oparciu o załącznik do obowiązującej od dnia 31 grudnia 2019 r. Instrukcji GLW w sprawie metodologii kontroli urzędowych oraz weryfikacji wykonywania czynności urzędowych.

³⁶ W 2017 r. – 32% podmiotów nadzorowanych, w 2018 r. – 36%, w 2019 r. – 66%, w 2019 r. – 40%.

³⁷ Kontrolą objęto upoważnienia, które stanowiły podstawę działań pracowników – inspektorów weterynaryjnych w kontrolach objętych szczegółową kontrolą.

W dniu 18 lipca 2020 r., w trakcie oględzin sposobu przeprowadzania kontroli na targu zwierząt gospodarskich w Lublinie, przedsiębiorca oświadczył, że wyznaczony lekarz weterynarii przeprowadzający kontrolę dopełnił wobec niego ww. obowiązku.

(akta kontroli tom I str. 70, 93-94, 245, 551, 568, tom II str. 7-10, 13-16, 28-31, 37, 54-57, 69-72, 111-114, 125-138, 431-432, 435-436, 450-451, 458-459, 476-477, 496, 505, 514, 523)

2.2. W analizowanych sprawach nie wystąpiły przypadki przeprowadzania przez Inspektorat kontroli, które miałyby dotyczyć przedmiotu objętego uprzednio zakończoną kontrolą. Nie odnotowano również przypadków, aby przedsiębiorca informował Inspektorat o fakcie, że kontrola ma dotyczyć przedmiotu objętego uprzednio zakończoną kontrolą przez PIW oraz aby kontrolowany przedsiębiorca składał sprzeciw wobec takich czynności.

(akta kontroli tom I str. 264, 292, 556-557, 575-576, tom II str. 488-531)

2.3. W latach 2016–2020 (I kwartał) nie zdarzyły się przypadki składania sprzeciwów, zażaleń i skarg przez przedsiębiorców wobec podjęcia i wykonywania kontroli przez inspektorów PIW. P.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii nie posiadał informacji o ewentualnych przypadkach wystąpienia o odszkodowanie przez przedsiębiorców, w związku z poniesieniem przez nich szkody na skutek wykonania przez Inspektorat czynności kontrolnych.

(akta kontroli tom I str. 556-557, 574)

2.4. Szczegółowym badaniem objęto 25 protokołów z 31 kontroli³⁸ przeprowadzonych przez PIW w Lublinie w latach 2016-2020 (I kw.) u przedsiębiorców, z czego 26 stanowiły kontrole planowe, a pięć doraźne. W przedmiocie bezpieczeństwa żywności badaniem objęto łącznie – osiem protokołów z kontroli przedsiębiorców, w zakresie zdrowia i ochrony zwierząt – dziewięć, a w zakresie pasz i utylizacji – osiem, z czego pięć w paszach oraz trzy w utylizacji.

Podczas dokumentowania kontroli w 21 przypadkach (84%) PIW w Lublinie skorzystał z udostępnionych przez GLW wzorów list kontrolnych SPIWET³⁹. Inspektorzy stosowali również ogólne protokoły, zgodne z art. 19d ust. 1 ustawy o IW. Przedmiot kontroli wynikał z treści protokołów kontroli. Listy kontrolne SPIWET zawierały wszystkie zagadnienia dotyczące danego rodzaju działalności, ze wskazaniem przepisów regulujących te kwestie. W przypadku ograniczonego zakresu kontroli, np. w kontroli doraźnej, wpisywano w odpowiednie rubryki litery „NK”, co oznaczało „nie kontrolowano” lub „ND”, co oznaczało „nie dotyczy”, zgodnie ze stanem faktycznym. Od 2020 r. w PIW sporządzano programy kontroli, zgodnie z Działem VIII ust. 1 pkt 1 Instrukcji GLW w sprawie metodologii kontroli urzędowych oraz weryfikacji wykonywania czynności urzędowych.

W 19 przypadkach protokoły nie zawierały wymaganych danych określonych w art. 19d ust. 1 ustawy o IW, a osiem kontroli targowiska dla zwierząt gospodarskich organizowanego w każdą sobotę zostało udokumentowanych w dwóch protokołach (zbiorczo dla każdego miesiąca).

W 10 przypadkach spośród 25 analizowanych protokołów inspektorzy PIW stwierdzili nieprawidłowości. W dwóch przypadkach ukarano przedsiębiorców mandatem. W siedmiu przypadkach stwierdzono uchybienia, które zostały usunięte (poprzez dostarczenie brakujących dokumentów, czy też do czasu przeprowadzenia

³⁸ Osiem kontroli targowiska zwierząt gospodarskich zostało udokumentowanych w dwóch protokołach kontroli: w dniach 6, 17, 20 i 27 maja 2017 r. oraz w dniach 3, 10, 17 i 24 lutego 2018 r.

³⁹ Listy wprowadzone Instrukcją GLW nr GIWhig-500-4/08 z dnia 1 kwietnia 2008 r. w sprawie metodologii urzędowych kontroli zmienioną Instrukcją GLW nr GIWpr02010-14/2019 z dnia 31 grudnia 2019 r.

następnej kontroli). W jednym przypadku dotyczącym organizowania targowiska zwierząt gospodarskich⁴⁰ w dniu 30 marca 2019 r. wyznaczony lekarz weterynarii stwierdziła, że wymóg ogrodzenia targu, o którym mowa w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia działalności w zakresie organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt⁴¹, został spełniony poprzez wydzielenie terenu targu pachołkami drogowymi i przenośnymi bramkami harmonijkowymi, mimo, że od dnia rozpoczęcia działalności przez przedsiębiorcę, tj. od 26 marca 2011 r. do co najmniej 30 marca 2019 r. przedmiotowy wymóg był w protokołach kontroli oceniany jako niespełniony.

Podczas oględzin sposobu przeprowadzania kontroli przez wyznaczonego lekarza weterynarii tego targowiska w dniu 18 lipca 2020 r. stwierdzono, że granice terenu targowiska od strony zachodniej zaznaczono taśmą BHP rozwiniętą pomiędzy czterema latarniami, tj. na odcinku ok. 40 m, od strony północnej targowiska, przed wejściem znajdowała się tablica informacyjna „Giełda zwierząt”, a od strony wschodniej targowiska wyznaczono strefę rozładunku przy drodze serwisowej.

Podczas oględzin w dniu 18 lipca 2020 r. analizie poddano również sposób interpretacji przez wyznaczonego lekarza weterynarii spełnienia innych wymogów ww. rozporządzenia dotyczących:

- wydzielenia miejsc dla poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich, zapewniających im ochronę przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi (§ 2 ust. 1 pkt 1 lit. a);
- wydzielenia miejsca wyposażonego w oświetlenie i urządzenia do bezpiecznego badania zwierząt gospodarskich (§ 2 ust. 1 pkt 1 lit. e);
- przeszkolenia osób zatrudnionych przez organizatora targowiska do obsługi tych zwierząt w zakresie postępowania z tymi zwierzętami (§ 6).

W dniu 18 lipca 2020 r., w części zadaszonej targu wystawione były kanarki oraz rybki akwariowe. Część, na której oferowano do sprzedaży drób i króliki pełni na co dzień funkcję parkingu dla samochodów osobowych, dlatego nie ma technicznej możliwości ustawienia zadaszonych straganów. Ochrona wystawianych do sprzedaży zwierząt przed warunkami atmosferycznymi spoczywała na ich właścicielach. P.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii wyjaśnił, że wystawienie zwierząt na terenie otwartym w dniu 18 lipca 2020 r., było spowodowane korzystnymi warunkami atmosferycznymi oraz sytuacją związaną z pandemią COVID19. W miejscu organizowania targu znajduje się zadaszona część ze stołami, z której sprzedawcy mogą korzystać w czasie niekorzystnych warunków atmosferycznych.

NIK zauważył, że z protokołów kontroli wynika, że podział gatunków zwierząt oraz ich rozlokowanie było takie samo, bez względu na sytuację epidemiczną w kraju (drób i króliki na części niezadaszonej obiektu, rybki akwariowe i ptaki klatkowe domowe w części otwartej). Ponadto w części zadaszonej znajdowało się około 15-20 stołów, co w razie niekorzystnych warunków atmosferycznych, nie pozwoliłoby schronić się około 40 sprzedawcom.

Ponadto p.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii wyjaśnił, że w części zadaszonej

⁴⁰ Zgodnie z definicją zwierząt gospodarskich zawartą w art. 2 pkt 1 lit. d), i) oraz w art. 2 pkt 2 oraz 3 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 2132) za zwierzęta gospodarskie uważa się m.in. kury, kaczki, gęsi oraz króliki. Na targu poddanym oględzinom podczas kontroli NIK oferowano do sprzedaży m.in. króliki oraz drób (kury, kaczki, gęsi).

⁴¹ Dz. U. z 2008 r. Nr 11 poz. 67 (dalej: rozporządzenie w sprawie wymagań weterynaryjnych dla organizowania targów).

targowiska, przed wejściem do pomieszczenia przeznaczonego dla lekarza weterynarii znajdował się stół, przeznaczony do badania zwierząt, nad którym zapewniono oświetlenie jarzeniowe. Zdaniem p.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii króliki i drób nie są zwierzętami stanowiącymi niebezpieczeństwo dla człowieka, stąd ich badanie może odbywać się, gdy znajdują się w klatce lub poza nią. Inne urządzenia do badania zwierząt nie są wymagane. Podczas trwania targu zwierzęta przebywają pod opieką właścicieli. Przedsiębiorca organizujący targ nie zatrudnia

osób do obsługi zwierząt, a jego pracownicy pełnią funkcje porządkowe, tj. kierowanie ruchem aut i sprzątanie placu po zakończeniu targu.

(akta kontroli tom I str. 70, 84, 245-246, 550-555, 569-570, 579, tom III str. 4-8)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 19 protokołach kontroli, spośród 25 analizowanych nie wskazano nw. danych, co było niezgodne z wymaganiami zawartymi w art. 19d ust. 1 pkt 1-2, 7, 9 ustawy o IW, tj.:
  - imienia i nazwiska kierownika podmiotu kontrolowanego, z uwzględnieniem zmian zaistniałych w okresie objętym kontrolą – w 16 przypadkach;
  - numeru i daty wystawienia upoważnienia do kontroli – w czterech przypadkach;
  - wzmianki o wniesieniu lub braku zastrzeżeń – w ośmiu przypadkach;
  - wzmianki o doręczeniu podmiotowi kontrolowanemu protokołu kontroli – w czterech przypadkach.

P.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii wyjaśnił, że w protokołach zawsze wskazywana jest osoba reprezentująca zakład. W większości przypadków jest to właściciel, kierownik nadzorowanego podmiotu lub inna osoba upoważniona. Brak w protokole adnotacji kontrolowanego o zastrzeżeniach nie powoduje utraty jego uprawnień wynikających z art. 19e ust. 2 ustawy o IW, tj. prawa wniesienia zastrzeżeń w ciągu 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli. Niewpisanie numeru i daty wystawienia upoważnienia lub wzmianki o przekazaniu protokołu kontrolowanemu wynikało z pośpiechu lub przeoczenia inspektorów. Niemniej jednak od tej chwili zostanie położony większy nacisk na dopełnianie formalności podczas sporządzania protokołów oraz dokumentowania faktu ich przekazania podmiotom kontrolowanym.

(akta kontroli tom I str. 245, 557-558, 569, 576-578)

2. Niepodejmowanie przez Powiatowego Lekarza Weterynarii działań, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, mających na celu wyegzekwowanie od przedsiębiorcy prowadzącego działalność nadzorowaną w zakresie organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt spełnienia wymagań weterynaryjnych, w związku ze stwierdzeniem podczas przeprowadzonych kontroli w dniach 6, 13, 20 i 27 maja 2017 r. braku ogrodzenia terenu targowiska, co było niezgodne z § 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych dla organizowania targów.

W protokole kontroli przeprowadzonych w dniach 3, 10, 17, 24 lutego 2018 r. wyznaczony lekarz weterynarii stwierdziła, że warunek ogrodzenia został spełniony, lecz nie odnotowała w protokole żadnej treści w zakresie sposobu usunięcia uchybienia stwierdzonego w lutym 2017 r. (w jaki sposób teren został ogrodzony). P.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii wyjaśnił, że warunek prawidłowego ogrodzenia targu prawdopodobnie nie został spełniony. Lekarz weterynarii sprawujący urzędowy nadzór omyłkowo nie wpisał tej nieprawidłowości.

W protokołach z kontroli przeprowadzonych w dniach 30 marca 2019 r., 8 lutego 2020 r. oraz 18 lipca 2020 r. wyznaczony lekarz weterynarii oznaczył, że warunek jest spełniony. W „Innych uwagach” odnotował: „plac, na którym odbywa się targ wyznaczony pachółkami drogowymi oraz przenośnymi bramkami harmonijkowymi”.

P.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii wyjaśnił, że ze względu na objęcie terenu targowiska nadzorem konserwatora zabytków nie jest możliwe wykonanie stałego

ogrodzenia związanego z gruntem. Stosowane jest przenośne, tymczasowe ogrodzenie na czas trwania targu w postaci bramek harmonijkowych i białoczerwonej taśmy ostrzegawczej. P. o. Powiatowego Lekarza Weterynarii podkreślił również, że w rozporządzeniu w sprawie wymagań weterynaryjnych dla organizowania targów nie określono parametrów i rodzaju ogrodzenia.

Koordynator Zespołów dodała, że definicja encyklopedyczna wskazuje szeroki wachlarz rozwiązań, jako przykładów ogrodzenia, dlatego jego rodzaj należy dostosować do potrzeb terenu, jaki ma chronić. Niemniej jednak PLW w Lublinie, biorąc pod uwagę swoje długoletnie doświadczenie praktyczne oraz fakt, że targ jest organizowany na małą skalę (czas trwania około 4 godziny raz w tygodniu), brak jest dużych zwierząt gospodarskich, niebezpiecznych dla człowieka, uznał, że ogrodzenie w postaci bramek harmonijkowych, a także rzędu roślin i krzewów od strony trzypasmowej drogi spełni swoją rolę. Pod uwagę należy również wziąć fakt, iż podczas trwania targu zwierzęta przebywają w zamkniętych klatkach, pod stałym nadzorem i opieką właścicieli. Przez dziewięć lat odbywania się w tym miejscu targu, tj. od 2011 r. nie doszło do ucieczki zwierzęcia. Należy zastanowić się nad faktem, czy gdyby nawet tak duża powierzchnia targu została ogrodzona, czy złapanie królika byłoby wówczas możliwe. Należy również podkreślić istotny fakt, że obecne targowisko, posiadające utwardzoną powierzchnię, dostęp do bieżącej wody, nadzór weterynaryjny zostało stworzone i zalegalizowane w wyniku licznych próśb mieszkańców Lublina i powiatu lubelskiego, w miejsce dotychczasowego, nielegalnego miejsca handlu zwierzętami, na tzw. „Rusałce”, gdzie od wielu lat prowadzono taki handel w sposób nieusankcjonowany, bez spełnienia jakichkolwiek wymagań weterynaryjnych.

W trakcie przeprowadzanej kontroli NIK, p.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii w dniu 31 lipca 2020 r. wszczął postępowanie administracyjne wobec przedsiębiorcy m.in. w związku z brakiem ogrodzenia „Giełdy Małych Zwierząt”.

(akta kontroli tom I str. 578-579, tom II str. 478-531, tom III str. 9, 83-84)

OCENA CZĄSTKOWA

Przeprowadzone przez PIW działania kontrolne zapewniały poszanowanie praw przedsiębiorców. Inspektorzy weterynaryjni oraz wyznaczeni lekarze weterynarii przeprowadzający czynności kontrolne posiadali stosowne upoważnienia do prowadzenia kontroli, które spełniały ustawowe wymogi formalne. Nie stwierdzono przypadków pozbawienia podmiotów prawa do wniesienia zastrzeżeń do protokołu kontroli: przedsiębiorcy nie skorzystali z prawa złożenia zastrzeżeń, bądź odmowy podpisania protokołu. Nie stwierdzono również przypadków składania sprzeciwów, zażaleń i skarg przed przedsiębiorców wobec podjęcia i wykonywania przez PIW czynności kontrolnych. W treści protokołów kontroli stwierdzono uchybienia formalne wynikające z niewpisywania wszystkich informacji, o których mowa w art. 19d ustawy o IW. Usuwanie stwierdzonych podczas kontroli PIW uchybień odbywało się na bieżąco. W jednym z 10 badanych przypadków (protokołów), gdzie inspektorzy PIW stwierdzili uchybienia, p.o. Powiatowego Lekarza Weterynarii wszczął postępowanie administracyjne.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Ujmowanie w protokołach kontroli imion i nazwisk kierowników podmiotów kontrolowanych, z uwzględnieniem zmian zaistniałych w okresie objętym kontrolą, numerów oraz dat wystawienia upoważnień do kontroli, a także faktu przekazania stronie tego protokołu.
2. Opracowywanie rocznych planów kontroli w Zespole Zakaźnym.
3. Prowadzenie ewidencji skarg i wniosków w formie rejestru kancelaryjnego, o którym mowa w § 15 ust. 1 tiret pierwszy Instrukcji Kancelaryjnej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, 4 września 2020 r.

Kontroler
Małgorzata Dobrowolska
Główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
Podpis

.....
Podpis